

**C-22/21. sz. ügy**

**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem**

**A benyújtás napja:**

2021. január 14.

**A kérdést előterjesztő bíróság:**

Supreme Court (Írország)

**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2021. január 12.

**Felperesek:**

SRS

AA

**Alperes:**

Minister for Justice and Equality

---

**SUPREME COURT (legfelsőbb bíróság, Írország)**

[omissis]

**AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS 267. CIKKE  
ALAPJÁN ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA ELÉ TERJESZTENDŐ  
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELEM TÁRGYÁBAN**

[omissis]

**AZ ALÁBBI FELEK KÖZÖTT:**

**SRS ÉS AA**

**FELPERESEK**

**ÉS**

**A MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (IGAZSÁGÜGYI ÉS  
ESÉLYEGYENLŐSÉGI MINISZTER)**

ALPERES

**A SZERZŐDÉS 267. CIKKE ALAPJÁN AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA  
ELÉ TERJESZTENDŐ, 2021. JANUÁR 12-ÉN KELT ELŐZETES  
DÖNTÉSHOZATALRA UTALÓ VÉGZÉS**

[eredeti 2. o.] [omissis] [nemzeti eljárásjogi kérdések]

[omissis] E bíróság számára úgy tűnik, hogy a jelen eljárás felei között felmerült kérdések rendezése bizonyos uniós jogi rendelkezések, nevezetesen az Unió polgárainak és családtagjaiknak [eredeti 3. o.] a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 3. cikkének helyes értelmezésére vonatkozó kérdéseket vet fel.

**A BÍRÓSÁG ÚGY HATÁROZOTT, HOGY** az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján a következő kérdéseket **TERJESZTI** előzetes döntéshozatalra az Európai Unió Bírósága elé:

1. Meghatározható-e az uniós polgárral egy háztartásban élő személynek a 2004/38/EK irányelv 3. cikkében szereplő fogalma e fogalomnak az Unió egészében történő egységes alkalmazása érdekében, és ha igen, mi annak foglommeghatározása?
2. Amennyiben e fogalom nem határozható meg, a nemzeti bíróságoknak milyen állandó tényezőkön alapuló kritériumokat kell bizonyítékként figyelembe venniük az arról történő határozathozataluk során, hogy a szabad mozgás céljából ki minősül az uniós polgárral egy háztartásban élő személynek és ki nem minősül annak?

**A BÍRÓSÁG TOVÁBBÁ** a jelen fellebbezési eljárás folytatását az Európai Unió Bíróságának az említett kérdésekben történő előzetes döntéshozataláig vagy az időközben hozandó újabb végzésig felfüggeszti.

[omissis]

[eredeti 4. o.] [omissis] **The Supreme Court (legfelsőbb bíróság)**

[omissis]

**Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján az Európai Unió Bírósága elé terjesztendő előzetes döntéshozatalra utaló végzés az uniós jog bizonyos kérdéseinek értelmezése céljából**

**Bevezetés**

- 1 A jelen eljárásban a Supreme Court (legfelsőbb bíróság) előtt az Európai Unió polgárával „egy háztartásban él” fogalom meghatározásának vagy jellemzői leírásának sajátos kérdése merült fel, abban az esetben, amikor az uniós polgár egy másik uniós országba utazik, és azt kell megkönnyíteni, hogy nem uniós polgárként ez a másik személy – az uniós polgár szabad mozgásának részeként – az uniós polgárt kísérhesse. A jelen előzetes döntéshozatalra utalás következképpen az uniós jog értelmében vett, az uniós polgárral egy háztartásban élő személy jelentésére összpontosít, továbbá annak meghatározására vagy leírására, ha az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.), valamint az azt átültető nemzeti jogszabály, a European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 (S. I. No. 656 of 2006) (az Európai Közösségekről [a személyek szabad mozgása] szóló 2006. évi 2. sz. rendelet) alapján egy személynek az uniós polgár „engedéllyel rendelkező családtagjaként” történő minősítése során azt kell megállapítani, hogy a miniszter részére biztosítson-e tartózkodási kártyát vagy sem. **[eredeti 5. o.]**
- 2 Írország az irányelvet nemzeti rendeletek útján helytállóan ültette át a nemzeti jogba. Eltérések egyedül az elnevezésekben vannak, amelyek jelentéktelenek. Így a jelen előzetes döntéshozatalra utalás a releváns háttérre, az irányelvre összpontosít, és ezt követően kifejti azokat a kérdéseket, amelyeket a Supreme Court (legfelsőbb bíróság) megválaszolni kér a Bíróságtól.

**Háttér**

- 3 A jelen eljárás a pakisztáni származású – 2013 óta brit állampolgár – SRS Írországba történő költözéséből ered. Az Írországba költözését követően rövid idővel vízum nélkül csatlakozott SRS-hez az első unokatestvére – a pakisztáni állampolgárságú – AA, akinek éppen lejárt a Nagy-Britanniában történő négy éves tanulmányainak folytatására jogosító vízuma. Mivel a szabad mozgás céljából az uniós polgárral egy háztartásban élő személy fogalmára nem könnyen adható pontos meghatározás, az jobban körülhatárolható a Bíróság által – az Unió

egészében történő alkalmazás tekintetében – megállapított kritériumok összessége alapján, így részletesen kell utalni az alapvető tényekre.

- 4 Meg kell határozni a feleket. Az alperesek a felelős tagállam azon szereplői, amelyek feladata, hogy megkönnyítsék valamely uniós polgár háztartásában élő személynek az Írországba történő mozgását, amikor az Unió egyik országából, Nagy-Britanniából, egy másik tagállamba, Írországba költözik. A felperesek pedig a pakisztáni származású brit állampolgár, S, és a nem uniós polgár, pakisztáni állampolgárságú első unokatestvére, A, aki az Unió egyik tagállamában tanulmányi vízummal tartózkodott.
- 5 Mind az 1978-ban született S, mind az 1986-as születésű A Pakisztánban született és nőtt fel. S 19 éves korában, 1997-ben a szüleivel költözött Nagy-Britanniába és 2013. február 8-án vált honosított brit állampolgárrá. S 2015 januárjában költözött Írországba. Ezt követően néhány hónapig alkalmazottként dolgozott, míg 2015 októbere óta önálló vállalkozói tevékenységet folytat az országban. Írországba való letelepedését követően házasságot kötött egy pakisztáni állampolgárságú nővel, aki Pakisztánban él, és aki vonatkozásában család egyesítés iránti kérelmet nyújtottak be a miniszterhez. A azt állítja, hogy S első unokatestvére, és arra hivatkozik, hogy mindketten ugyanazon, több családból álló peshawari közösségben nevelkedtek, egészen S Nagy-Britanniába történt költözéséig. A ekkor 10 vagy 11 éves volt. A egy pakisztáni egyetemen szerzett felsőfokú gazdasági végzettséggel rendelkezik. További pontosítás és igazolás nélkül arra hivatkozik, hogy pakisztáni tanulmányait S finanszírozta. A állítása szerint külföldi felsőfokú tanulmányokra jogosító vízumot kért Nagy-Britanniában. 2010-ben A négy évre szóló felsőfokú tanulmányokra jogosító vízummal Nagy-Britanniába utazott, hogy ott számviteli és üzletvezetési képzésben vegyen részt. Tanulmányai során állítólag négy éven keresztül S-nél és annak szüleinél, valamint más családtagoknál élt. Állításuk szerint – a szintén brit állampolgárságú személy – S fivérének a tulajdonát képező házában. Azt állítják, hogy S a jövedelméből bérleti díjat fizetett S említett fivérének. S és A közösen egy évre szóló bérleti szerződést kötött az említett fivérrel 2014. február 11-én, azaz körülbelül négy évvel az után, hogy A Angliába költözött, és kevesebb mint egy évvel az előtt, hogy S Írországba költözött. Ezt követően A brit vízuma még ugyanazon évben, 2014. december 28-án lejárt.
- 6 2015. március 5-én A – Észak-Írországon keresztül – vízum nélkül utazott be Írországba. A az unokatestvére, S Írország központi régiójában lévő otthonába költözött. 2015. június 24-én A – S családtagjaként – tartózkodási kártya iránti kérelemmel fordult a miniszterhez. A arra hivatkozott, hogy egy másik tagállam, Nagy-Britannia állampolgárának, S-nek az eltartottjaként a szabad mozgás jogát gyakorolja, és a 2006. évi ír rendelet értelmében Nagy-Britanniában – ahonnan az EU-n belül mozgott – mind S családtagja, mind vele közös háztartásban élő személy volt. Az alperes miniszter ezzel nem értett egyet. A nem volt S háztartásában élő személy. A miniszter megtagadta a tartózkodási kártya kiállítását. Az első határozatot 2015. december 21-én hozták meg. A megtagadás indokai a következőképpen foglalhatók össze: **[eredeti 6. o.]**

1. Nem bizonyították kellően, hogy A uniós polgár – a 2006. évi ír rendelet értelmében vett – családtagja, vele egy háztartásban élő személy vagy annak eltartottja.
  2. hogy az uniós polgár 2013 februárjában az Egyesült Királyságban állampolgárságot szerzett, és így A és S anyagi okok miatt kevesebb mint két évig együtt lakott. Ez az észrevétel valószínűleg az esetjog, és különösen a Moneke kontra Secretary of State for the Home Department [2011] UKUT 341, [2012], INLR 53 határozat figyelembevételét célozza, amely kimondja, hogy az uniós polgár lakhatási körülményeit kell értékelni, onnantól kezdve, hogy bármely tagállamban uniós polgárrá vált,
  3. hogy az uniós polgár apjának, fiú- és lánytestvérének azonos a lakcíme, és miközben a dokumentumok szerint A-nak és S-nek közös lakcíme volt, ez nem elegendő annak bizonyításához, hogy A az uniós polgárral egy háztartásban élt;
  4. hogy a becsatolt bankszámlakivonatok nem mutatják A eltartottságát a 2010. év – amikor az utolsó közvetlen átutalás történt – és 2014 novembere között. Nem bizonyították kellően, hogy az uniós polgár vállalkozása aktívan kereskedett Írorszámban, következésképpen pedig, hogy az uniós polgár uniós jogokat gyakorolt.
- 7 Az említett határozatot követően a miniszterhez pénzüsszegre vonatkozó további dokumentumokat nyújtottak be, amelyek bizonyítják a fentiekben vázolt kifizetéseket, és egy nyilatkozat készült arról, hogy a fentiekben részletezettek szerint A – amikor brit vízum alapján jogszerűen tanulmányokat folytatott – S jövedelméből élt. A miniszter felülvizsgálat tárgyában hozott, 2016. december 21-i határozata – amely a jelen eljárásban a megtámadott határozat – jelzi, hogy a felperes (A) nem bizonyította, hogy az Egyesült Királyságban S eltartottja volt, és nem minősült S háztartásában élő személynek, mert bár bizonyította, hogy az uniós polgár S-sel azonos lakcímen élt, „mindazonáltal nem bizonyította, hogy az ténylegesen az uniós polgár háztartása volt az Egyesült Királyságban”. E határozatot 2016. augusztus 15-én levélben közölték vele:
- „A miniszter megvizsgálta az EU-Szerződések szerinti jogok alapján előterjesztett, Írorszámban való tartózkodás iránti kérelmének alátámasztására előterjesztett igazoló dokumentumokat. Tájékoztatom Önt, hogy a miniszter álláspontja szerint nem bizonyította, hogy ténylegesen az uniós polgár, S eltartottja. Az Egyesült Királyságban való tartózkodást illetően bizonyította, hogy S uniós polgárral azonos lakcímen tartózkodott, mindazonáltal nem bizonyította, hogy az ténylegesen az uniós polgár háztartása volt az Egyesült Királyságban.”
- 8 E levélben az is szerepel, hogy A nem szolgáltatott kellő bizonyítékot arról, hogy ő az uniós polgár családtagja, valamint nem fejtette ki a fenti tényeket. Az A-tól a tartózkodási kártyát megtagadó miniszteri határozattal szemben S és A is

jogorvoslattal élt a High Court (felsőbbíróság, Írország) előtt. A felülvizsgálat iránti kérelem S és A 2016. szeptember 8-án eskü alatt tett nyilatkozatain alapul. S eskü alatt tett nyilatkozata szerint tizenöt éven keresztül Nagy-Britanniában élt, mielőtt ott 2013 februárjában honosították, 2016 februárjában kötött házasságot egy pakisztáni állampolgárral, aki továbbra is Pakisztánban lakik. Állítása szerint 2015 januárjában az informatikai ágazatban történő munkavállalás céljából érkezett Írországba, és az eskü alatt tett nyilatkozata azt tartalmazza, hogy 2015 októbere óta önálló vállalkozó – a korábban Írország központi régiójában lévő lakóhelyéről üzemeltetett – mobiltelefon-alkatrészeket importáló és értékesítő vállalkozásában. Az eskü alatt tett nyilatkozat szerint vállalkozása jelenleg egy dublini ipari területen található raktárközpontból működik. S megerősíti az első unokatestvérének, A-nak nyújtott pénzügyi támogatást, és azt állítja, hogy amíg 2010 júliusáig és 2015 januárja között Londonban, egy fedél alatt éltek, valamennyi megélhetési és felsőoktatási költségét ő viselte. **[eredeti 7. o.]**

Állítása szerint „a családom Pakisztánban elvárta tőlem, hogy gondját viseljem az unokatestvéremnek”. Állítása szerint a szülei, a fiútestvére és a lánytestvére A-val együtt laktak az egyik fiútestvére házában. S állítása szerint „kifejezetten munkavállalás céljából” érkezett Írországba, és mióta A 2015 márciusában hozzáköltözött Írországba „minden szempontból teljes mértékben” az eltartottja. Azt állítva, hogy Nagy-Britanniában A a „háztartás” része volt, S eskü alatt úgy nyilatkozott, hogy ő és kizárólag ő volt felelős az unokatestvére felügyeletéért és pénzügyi támogatásáért, fivére pedig, aki a ház tulajdonosa, ténylegesen hosszabb időt töltött Pakisztánban, mint Londonban, és hogy szülei idősek, az édesapja pedig nyugdíjas. Azt állítja, hogy a háztartásban ő volt az egyetlen olyan személy, aki dolgozott, és az egyetlen személy, aki a háztartás közüzemi számláit fizette.

- 9 2016. szeptember 8-án eskü alatt tett nyilatkozatában A megerősítette, hogy ő maga munkanélküli. Bemutatja az S által a részére 2009. február 3. – amikor A körülbelül 22 éves volt – és 2010. május 13. között – amikor A 24 éves volt – Pakisztánba küldött hét pénzáttutalási bizonylat másolatát, a tizenöt hónap alatt összesen 4675 GBP összegről. A azt állítja, hogy az általa számviteli és üzletvezetési tanulmányokkal Nagy-Britanniában töltött négy év nagy részében nem rendelkezett bankszámlával, és unokatestvére S fedezte lakbér- és tanulmányi költségeit, valamint adott neki pénzt a megélhetési költségeire. Azt állítják, hogy a bankszámla hiánya miatt nem bizonyítható pénzáttutalás a 2010 májusától 2014 novemberéig terjedő 52 hónapos időszakban. 2014 novemberében A a brit lakástakarékpénztárnál nyitott számlát, amelyre S 2014. november 6. és 2015. január 13. között négy alkalommal, összesen 700 GBP összeget utalt át, és ezen időszakra vonatkozóan bemutatták A számlakivonatát.
- 10 A kereset középpontjában az áll, hogy mivel S 2013 óta uniós polgár, jogosult Nagy-Britanniából Írországba utazni, és mivel a 34 éves A az unokatestvére – aki nem dolgozik és akinek vonatkozásában nincs bizonyíték arra, hogy az EU területén belül dolgozik, továbbá aki vele, mint uniós polgárral az állítólagos háztartásában élt –, A-nak joga van S-sel Írországba utazni. A nem minősül családtagnak, mivel az, bizonyos kivételekkel, csak a szülőkre és a legfeljebb 21

éves korú gyermekekre terjed ki. Azt állítják, hogy A azért engedéllyel rendelkező családtag, mert S állítólagos háztartásában él.

### Az irányelv

- 11 Az irányelv szerint annak célja az uniós polgár és családtagjaik szabad mozgáshoz való jogának a tagállamok területén történő gyakorlásához szükséges jogi keret meghatározása. Az irányelv 3. cikkének szövege a következő:

(1) Ezt az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárokra, akik olyan tagállamba költöznek [helyesen: utaznak], vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő vagy hozzájuk csatlakozó, a 2. cikk 2. pontjában meghatározott családtagjaikra.

(2) Az érintett személyek saját jogon való szabad mozgásának és tartózkodásának sérelme nélkül, a fogadó tagállamnak a nemzeti jogszabályaival összhangban meg kell könnyítenie az alábbi személyek beutazását és tartózkodását:

a) a 2. cikk 2. pontjának hatálya alá nem tartozó más családtagok, állampolgárságukra tekintet nélkül, akik abban az országban, amelyből érkeznek, az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgár eltartottjai, vagy vele egy háztartásban élnek, vagy akik súlyos egészségügyi okokból kifejezetten [helyesen: feltétlenül] az uniós polgár személyes gondoskodását igénylik;

b) az uniós polgár élettársa, akivel tartós, megfelelően igazolt kapcsolatot tart fenn.

A fogadó tagállam kötelezettséget vállal e személyek személyes körülményeinek alapos vizsgálatára, és megindokolja e személyek beutazásának vagy tartózkodásának megtagadását. [eredeti 8. o.]

- 12 A 2. cikk szövege a következő:

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „uniós polgár”: egy tagállam állampolgárságával rendelkező bármely személy;

2. „családtag”:

a) a házastárs;

b) az uniós polgár élettársa, akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek

tekintik, és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban;

c) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa egyenesági leszármazottai, akik 21. életévüket nem töltötték be vagy eltartottak;

d) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa eltartott egyenesági felmenői;

3. „fogadó tagállam”: az a tagállam, ahova az uniós polgár költözik azért, hogy a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát gyakorolja.

- 13 A személyek uniós polgárokként való szabad mozgáshoz való jogáról van szó. A Secretary of State for the Home Department v Rahman ügyben (C-83/11) kiemelésre került, hogy az irányelv alapján a tagállamok nem kötelesek minden olyan beutazási vagy tartózkodási kérelemnek helyt adni, amelyek esetében a kérelmező bizonyítja, hogy ezen uniós polgár „eltartott” családtagja. Az irányelv meghatározza az uniós polgárok és családtagjaik valamely tagállam területén való huzamos tartózkodásának keretét. Ez következik az (1) preambulumbekzdésből, amely szerint a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog valamennyi uniós polgár „elsődleges és egyéni jog[a]”, a Szerződésben megállapított korlátozásokra és feltételekre is figyelemmel. Az irányelv szerint a szabad mozgás „a belső piacnak az egyik alapvető szabadság[a]”, egy „belső határok nélküli” térséget képezve. Az irányelv (5) preambulumbekzdése értelmében a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás jogának helyes gyakorlása azt jelenti, hogy e jogot a családtagok számára is biztosítani kell, tekintet nélkül az állampolgárságukra:

A tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás valamennyi uniós polgárt megillető jogát, ha azt a szabadság és méltóság objektív feltételei mellett gyakorolják, a családtagok számára is biztosítani kell, állampolgárságukra tekintet nélkül.

- 14 A (8) preambulumbekzdés az irányelv egyik céljaként határozza meg „azon családtagok szabad mozgásának megkönnyítés[ét], akik nem valamely tagállam állampolgárai”. A (10) preambulumbekzdés emlékeztet számos egymással versengő érdek egyensúlyba hozásának szükségességére, ideértve azt a kívánalmat, hogy a tartózkodási jogukkal élő személyek ne jelentsenek „a fogadó állam szociális segítségnyújtási rendszerére indokolatlan terhet”. E tekintetben fontos lehet, hogy S önálló vállalkozóként jövedelemre tesz szert Írországban. A nem jogosult munkavállalásra, jogállása nem teszi lehetővé számára, hogy munkát vállaljon. Ez függ a jelen jogorvoslati kérelem elbírálásától. A (17) preambulumbekzdés, miután megállapítja, hogy a huzamos tartózkodás joga azon uniós polgárokból, akik a hosszú távú letelepedés mellett döntöttek a fogadó tagállamban, „az uniós polgárság érzését erősíti” és „a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme”, előírja, hogy az irányelvben meghatározott

feltételeknek megfelelően biztosítani kell a huzamos tartózkodás jogát valamennyi uniós polgár és családtagjaik számára.

- 15 Az irányelv eltérő megközelítést ír elő a családtagokra és a távolabbi hozzátartozókra. Az irányelv 2. cikkének 2. pontjában szereplő fogalommeghatározásba tartozó családtagok számára bizonyos feltételek teljesülése esetén biztosított a beutazáshoz és a tartózkodáshoz való jog az uniós polgár fogadó tagállamában. A családtag fogalma egyértelműen meghatározott, abba a házastárs, az élettárs, a 21. életévüket be nem töltött [eredeti 9. o.] vagy eltartott egyenesági leszármazottak, a házastárs vagy élettárs eltartott ugyanilyen egyenesági leszármazottai, valamint az uniós polgár, házastársa vagy élettársa eltartott egyenesági felmenői; vagyis az eltartott anya vagy apa tartozik. A nem elsőfokú rokon. A-nak és S-nek két nagyszülője közös. A tehát az engedéllyel rendelkező családtag kategóriájába tartozik, aki nem felel meg a családtag irányelv 2. cikke szerinti fogalommeghatározásának, aki nem tekinthető beutazási vagy tartózkodási joggal rendelkező személynek, azonban akinek a fogadó tagállamba való beutazás és tartózkodás iránti kérelmét meg kell könnyíteni.
- 16 A kérelem középpontjában így az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése áll. A és S sem állítja, hogy egymásnak az irányelv 2. cikke szerinti fogalommeghatározás értelmében vett családtagjai. Nem vitatott, hogy A akkor rendelkezik bármiféle, az irányelv szerinti jogosultsággal, ha annak megfelelően egy uniós polgár, nevezetesen S családtagjának vagy eltartottjának tekintendő.
- 17 Az irányelvet Írországból a 2006. évi rendelet ültette át, amely az irányelvhez hasonlóan különbséget tesz a „uniós polgárok feljogosított nem uniós polgár családtagjai” és a jelen ügyben releváns, „engedéllyel rendelkező családtagok” között. Az „engedéllyel rendelkező családtag” fogalma a 2006. évi rendelet 2. cikkének 1. bekezdése alapján a következő:
- Uniós polgár „engedéllyel rendelkező családtagja”: bármely olyan családtag, állampolgárságára tekintet nélkül, aki nem minősül az uniós polgár feljogosított családtagjának, és aki a származási országában, a szokásos tartózkodási helyén vagy korábbi tartózkodási helyén
- a) az uniós polgár eltartottja,
  - b) az uniós polgárral egy háztartásban él,
  - c) súlyos egészségügyi okokból az uniós polgár feltétlen gondoskodására szorul, vagy
  - d) az uniós polgár élettársa, akivel tartós, megfelelően igazolt kapcsolatban áll.
- 18 Nincs arra vonatkozó állítás, hogy a 2006. évi rendelet ne megfelelően ültette volna át az irányelvet. Az egyetlen eltérés abban áll, hogy mitől válik a családtag „feljogosított családtaggá”, miközben az „engedéllyel rendelkező családtagot” a

fentiek szerint határozzák meg és sorolják be. Itt az elnevezések, nem pedig jogi tartalom különbségéről van szó. A nem S gyermeke. Továbbá A nem S eltartottja. Ezenkívül A – 21. életévét betöltött személyként – nem szenved súlyos egészségügyi problémától. A azt állította, hogy – unokatestvérének eltartottjaként – ő maga az első unokatestvérének engedéllyel rendelkező családtagja, azonban ezt elutasították, és e tekintetben nem minősítették elfogadhatónak a fellebbezését. A jelen kérelemben eltartotti viszonyról nincs szó. Az egyetlen fennmaradó kérdés az, hogy A Nagy-Britanniából Írországba S-sel együtt érkezett-e, és hogy azt azért tette-e, mert az uniós polgár S háztartásában élt Nagy-Britanniában. A arra hivatkozik, hogy ilyen körülmények között a 2006. évi rendelet 5. cikke szerinti jogai vannak, és ennél fogva jogosult az Írország területére való belépésre és tartózkodási kártya igénylésére.

### **A miniszter tartózkodást megtagadó határozatának bírósági felülvizsgálata**

- 19 A miniszter határozatának bírósági felülvizsgálatára jogosult bíróság a High Court (felsőbbíróság). Az eljárás 2016 szeptemberében indult. A High Court (felsőbbíróság) 2018. július 25-én hozta meg a [2018] IEHC 458 ítéletet. A High Court (felsőbbíróság) elutasította a miniszter határozatával szemben bírósági felülvizsgálat iránt benyújtott kérelmet. A High Court (felsőbbíróság) megállapította, hogy a miniszter helyesen alkalmazta a jogszabályt, és ténymegállapításai az alapvető okok és a józan mérlegelés korlátai között maradtak, valamint az S és A által benyújtott iratok elemzésén alapultak. A High Courton (felsőbbíróság) D. Keane bíró elutasította A azon érvét, hogy Nagy-Britanniában S eltartottja volt. A High Court (felsőbbíróság) fenntartotta, hogy a Nagy-Britanniában felmerült körülmények nem alapozzák meg, hogy A S háztartásában élt. **[eredeti 10. o.]**
- 20 S és A fellebbezést nyújtott be a Court of Appealhez (fellebbviteli bíróság, Írország), amely 2019. december 19-én hozta meg a [2019] IECA 330 határozatát. A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) szintén elutasította a kérelmet. M. Baker bíró – az uniós polgár háztartásban élő személy fogalmával kapcsolatban – úgy vélte, hogy nem határozható meg képletszerűen az, hogy ki minősül uniós polgár háztartásában élőnek, és ebből következően kinek kell megkönnyíteni az Unió valamely másik tagállamába az uniós polgárral együtt történő utazását. M. Baker bíró megjegyzései leíró jellegűek és hasznos hivatkozásul szolgálhatnak jelen ügyben:

67. Mindazonáltal az alábbiakban kifejtett indokok miatt számomra úgy tűnik, hogy a fogalom önmagában nem a „háztartás fejének” kissé formalista azonosítását jelenti, hanem sokkal inkább annak ellenőrzését, hogy az együttélés vagy az életközösség több mint egyszerű érdekkapcsolat, és hogy a nem uniós polgár családtag egy összetartó, hosszútávú, koherens és egységes közös egység részét képezi-e, amelyet általában „háztartásnak” lehet nevezni. Ezt szem előtt tartva, számomra úgy tűnik, hogy az életközösséget nem egy adott időpillanatban röviden szemlélve kell

megközelíteni, hanem inkább az együttélés tartóssága, valamint a háztartás további fennmaradását illetően objektíven feltételezhető jövőbeli szándékokat kell figyelembe venni.

68. Hasznosabb lehet a háztartás fogalmát annak alapján meghatározni, hogy mi nem háztartás. Az ugyanazon fedél alatt élő személyek nem feltétlenül ugyanahhoz a háztartáshoz tartoznak, és lehetnek az általunk hétköznapi néven nevezett lakótársak. A háztartáshoz szükséges megosztás úgy is elérhető, hogy az együtt élő személyek megállapodnak a háztartási feladatok elosztásában és a háztartás költségeihez való arányos hozzájárulásban. Mivel azonban az uniós polgárokról szóló irányelv szerint az uniós polgár életkörülményeire kell összpontosítani, az uniós polgár háztartásában élő személyeknek ténylegesen olyan személyeknek kell lenniük, akik valamilyen módon központi szerepet töltenek be az uniós polgár életében, e családtagok az uniós polgár alapvető családi életének szerves részét képezik, és várhatóan a belátható vagy észszerűen belátható jövőben is azok maradnak. A meghatározó jellemző az, hogy a csoport tagjainak szándékában áll határozatlan ideig folytatni az együttélést, a kapcsolat normává válik, várhatóan folyamatos lesz és az egyes tagok személyes életszövetének részét képezi.

69. Ez nem annak a tesztje, hogy az uniós polgár kivel szeretne élni, hanem inkább annak, hogy a családi egység fenntartása érdekében várhatóan kivel engedélyezett vagy megkönnyített, hogy együtt éljen, és akinek a családi egységből történő elvesztése olyan alapvető tényező, amely az uniós polgárt megakadályozhatja abban, hogy a szabad mozgáshoz való jogokat válassza vagy azokat gyakorolhassa. E második elem, álláspontom szerint, helyesen tükrözi az uniós polgárokról szóló irányelv által védeni kívánt központi elvet.

70. Veszélyes lehet példát szolgáltatni, én is csupán illusztráló jelleggel teszem. A szabad mozgáshoz való jog gyakorlását megelőzően az uniós polgárral hosszú évek óta ugyanabban a házban élő családtag a család olyan tagjává válhatott, akivel az uniós polgár olyan érzelmi közelséget alakított ki, hogy e személy az uniós polgár családi életének szerves részét képezi. Ez a személy a háztartás tagja lehet, mivel az életközösség olyan összekapcsoló tényezőket mutat, amelyeket egyedi esetben „háztartásként” nevezhetnek. Ha a csoporton belüli uniós polgárnak a szabad mozgáshoz való jogát ezen életközösség korlátozhatja, akár a csoport többi tagja felé fennálló erkölcsi kötelességei miatt, akár más módon, akkor számításba kell venni az uniós polgárokról szóló irányelv szerinti jogokat.

71. S azon állítása, amely szerint „a családom Pakisztánban elvárta tőlem, hogy gondját viseljem az unokatestvéremnek”, a spektrum másik végén lévő tényezőkre utal, amikor S [eredeti 11. o.] azon köteletségére hivatkozik, hogy gondoskodjon első unokatestvére tanulmányainak és önálló lakhatása megteremtésének lehetővé tételéről, vagy segítsen neki, hogy „saját lábára”

álljon. Ez nem támasztja alá azt az érvet, amely szerint A-nak az első unokatestvére házában való tartózkodásának folytatása alapvető fontosságú volt a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásához, és azt sem, hogy a segítség nyújtására vonatkozó ezen kötelezettségvállalás akadályozta S-t az uniós polgárként a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásában.

72. Igaz, hogy az uniós polgárokról szóló irányelv (6) preambulumbekzdése az irányelv céljának megfelelően tartalmazza a család egységének megkönnyítését, ennek oka azonban az, hogy a szabad mozgás megfelelő megközelítése megköveteli a szabad mozgáshoz való jogokat gyakorolni kívánó személynek a családja egységének megőrzése érdekében történő támogatását. A cél nem a családok együtt tartása, hanem az, hogy lehetővé tegye az uniós polgár számára – családi életének folyamatossága érdekében – a családja belépését és a fogadó tagállamban való tartózkodását. A különbség – elvont módon szemlélve – árnyalatnyinak tűnhet, azonban gyakran kevésbé nehéz egy konkrét esetben az összekapcsolódottság mértéke, és annak azonosítása, amit én „családmagnak” nevezek.

73. A „háztartás feje” kifejezés köznyelvi használata a modern nyelvhasználat számára kissé szerencsétlennek, nehézkesnek tűnhet, sőt akár politikailag inkorrektnek is, és véleményem szerint D. Keane bírónak igaza van abban, hogy egy háztartás feje – aki személyisége által vagy más módon meghatározza a mindennapi együttélés szabályait – nem mindig egy személy, és természetesen nem kell, hogy férfi legyen, sem pedig a háztartás tagja. Számomra úgy tűnik, hogy a helyes megközelítés az uniós polgár legközelebbi családi kapcsolatainak vizsgálata, és az, hogy e legközelebbi kötődések – az uniós polgár fogadó tagállamba való szabad mozgásának és letelepedésének lehetővé tétele céljából – hogyan értelmezhetők és támogathatók. Ilyen körülmények között legalább arra irányuló szándéknak vagy arra vonatkozó felfogásnak kell fennállnia, hogy az engedéllyel rendelkező családtagoknak a fogadó tagállamban továbbra is ugyanazon háztartásban élésére nem csupán érdekek miatt, hanem érzelmi és szociális kapcsolat, kötődés vagy társaság biztosítása okán kerül sor.

- 21 A Supreme Court (legfelsőbb bíróság) engedélyt adhat a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) határozata elleni újabb jogorvoslatra, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei újabb jogorvoslat benyújtását követelik meg, vagy a közérdek szempontjából általános jelentőséggel bíró jogkérdés merül fel. Az egy háztartásban történő együttélés kérdésében 2020. július 20-án engedélyezték az újabb jogorvoslatot ([2020] IESCDET 89). A jogorvoslati kérelmet 2020. november 5-én tárgyalták, az ítélet és az előzetes döntéshozatalra utaló határozat időpontja pedig a fentiekben szerepel. A jogorvoslat során a kérdés az uniós jogszabály más nyelvi változatainak figyelembevételével „az irányelvben szereplő »egy háztartásában él« fogalom tényleges tartalmának meghatározása és a fogalomnak a 2006. évi rendelet szerinti alkalmazása volt”.

## A felek álláspontjainak összefoglalása

- 22 Összefoglalva: A és S érvelésének, valamint a miniszter azokra adott válaszána nagy része az irányelv és a preambulumbekzdéseinek szövegésére, valamint a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) által az „egy háztartásban él” fogalom központi elemének jelentésére irányuló elemzésre összpontosított. Mivel ez a fentiekben teljes egészében idézésre került, azt nem szükséges megismételni. S és A azzal érvel, hogy a pénzügyi segítség mértéke és az egy fedél alatti együttlakás megalapozza A-nak az Írországba költöző uniós polgár S háztartásában élő személykénti minősítését. Nagy hangsúlyt helyeznek a korai életkorban fenntartott szoros kapcsolatra, amely A 10 vagy 11 éves korában ért véget, valamint a családi kapcsolatok folyamatos megerősítésére, amikor S a Pakisztánból Nagy-Britanniába érkező A-t tanulmányainak folytatására irányuló céljának megvalósításában segítette. Itt olyan tényezők elegendőek van szó, amelyek állításuk szerint a társbérletet egy tartósabb, a sokak által akár tanulmányok, munka, gazdasági szükség vagy érdekszemponok miatt folytatott együttéléstől eltérő, egy háztartásban élés irányába mozdítják, amelytől S – A nélkül – a Nagy-Britanniából Írországba költözése során el lett volna zárva. A miniszter viszont elutasította **[eredeti 12. o.]** a kérelmet, mivel álláspontja szerint S nem bizonyította, hogy ő lett volna azon háztartás feje, amelyben A él, e megközelítést vélik helytelennek.
- 23 Miközben A és S nem tartós fizikai kapcsolaton alapuló érzelmi viszonyban áll egymással, azzal érvelnek, hogy nem áll fenn megfelelő hasonlóság a két férfi élettársi kapcsolataként történő minősítéshez. Álláspontjuk szerint nem vonható le egyértelmű következtetés az irányelv azon értelmezéséből sem, amely szerint az irányelv értelmében valamely személy szülőként családtagnak minősül a gyermek 21. életévének betöltéséig, kivéve ha az eltartotti viszony tovább fennáll. Az érvelés szerint az irányelvnek nem az a célja, hogy határt húzzon, hanem inkább az, hogy széleskörűen írjon le egy rugalmasan változó helyzetet. Állításuk szerint így nem számít, hogy A 34 éves, és az sem számít, hogy várhatóan házasságot köt és továbbköltözik, vagy maga is jövedelemtermelő tevékenységbe kezd.
- 24 Az állam szerint megfelelő analógia vonható a családtag és az engedéllyel rendelkező családtag között. Az érvelés szerint értelmetlen lenne a még olyan pontosan meghatározott családtag, a szülő, a házastárs vagy a 21. életévet be nem töltött gyermek – kivéve ha a szülő eltartottja – jogállásának vagy e kapcsolatoknak a megfelelő igazolása, ha a középkorú unokatestvérek arra hivatkozhatnának, hogy az uniós polgár unokatestvér által a másik unokatestvérnek nyújtott némi segítség és együttélés alapján a segítségben részesített a másik háztartásában él. Különösen, amikor mindezen tevékenységek célja a vízum alapján történő tanulmányok folytatásának elősegítése, ami szükségképpen átmeneti jellegű, valamint a magasabb végzettség megszerzése, egy szükségképpen véges képzés keretében. Az állam álláspontja az, hogy a lakhatás megosztása időben véges, a vízum meghatározott időre szól, az egyetemi képzés véget ér, amivel együtt véget ér az olyan személy részére nyújtott segítség, aki valószínűleg saját maga próbál továbbfejlődni. Mindezen okok miatt az állam

számára elfogadhatatlan az irányelv olyan értelmezése, hogy A S háztartásában él. A csak akkor utazott Írországba, amikor a brit vízuma lejárt, nem pedig valamiféle kölcsönös függőségi viszony miatt, amely az állam szerint lehetővé tenné S háztartásában élő személynek minősítését.

### Az előzetes döntéshozatalra utalás szükségességéről

- 25 Az uniós polgárral közös háztartásban élő személy kritériuma attól függhet, hogy a háztartás elsőszámú személyéről vagy a háztartást fejről van-e szó. Bár ez egy ódivatú kifejezés, az irányelv hatálya alá tartozó és az azon kívül eső családi kapcsolatok elkülönítése szempontjából bizonyos mértékben hasznos lehet. Az a kérdés, hogy melyek ezek a kritériumok. Kizárólag azért, mert az unokatestvérek – mint sok unokatestvér – érzelmileg közel állnak egymáshoz és hosszú ideig együtt nevelkedtek, ez szükségképpen azt jelenti, hogy ha egyikük uniós polgár, akkor a többiek vele egy háztartásban élnek? Írországból az idősebb generációkban, 50 év felett, megszokott, hogy az embereknek két vagy három tucat első unokatestvérük van. Ez a szám szintén magas az olyan kultúrákban, amelyek támogatják azon szokást, hogy az emberek többes házasságban élnek.
- 26 Érdemes lehet megjegyezni, hogy családtagok tekintetében az irányelv a családmagra, a két szülőre és gyermekeikre összpontosít. A gyermekek felnőnek, és jelentőséggel bírhat, hogy a 21. életévvel – kivéve az esetleges egészségügyi okok vagy a szülők által jelentős mértékben finanszírozott tanulmányok miatti eltartotti viszonyt – a gyermekkor véget ér. A gyermekek ezen az alapon ezt követően már nem utazhatnak a szüleikkel. Mi a középkorú unokatestvérek jogállása? Ez jelentőséggel bírhat azon kérdés szempontjából, hogy engedéllyel rendelkező családtagoknak minősülhetnek-e, ha mindketten jó egészségi állapotúak és munkaképesek? A családtagok és az engedéllyel rendelkező családtagok fogalmát jogi szabályozási egységeként, nem pedig elszigetelten kell kezelni.
- 27 A más nyelvekre történő hivatkozás hasznos lehet, lehetőség van szó szerinti fordításra, azonban az adott nyelv hangsúlya elveszhet. Az irányelv jól illusztrálja ezt. Az uniós polgár háztartásában él fordulat német nyelven a következő: „*oder der mit ihm im Herkunftsland in hauslicher Gemeinschaft gelebt hat*”, ami szó szerint azt mondja ki, hogy vagy vele a származási országban ugyanazon háztartásban [eredeti 13. o.] él; görög nyelven: „*ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης*” szó szerint azt fejezi ki, hogy vagy a származási országban egy fedél alatt él; francia nyelven, talán a legsokatmondóbban „*si, dans le pays de provenance, il est à charge ou fait partie du ménage du citoyen de l'Union bénéficiaire du droit de séjour à titre principal*”, azt fejezi ki, hogy a jog az eltartotti viszonyból vagy a háztartásban élésből keletkezik; olasz nyelven: „*se è a carico o convive*”, amely talán szó szerint csak pusztán együtt élő személyeket jelent; míg spanyol nyelven „*o viva con el ciudadano de la Union beneficiario del derecho de residencia con caracter principal*”, ami szó szerint azt mondja, hogy az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral él.

- 28 A háztartás fogalma nem határozható meg pontosan. Ez azonban egy uniós szintű fogalom, amelyet pontosítani kell. A legjobb eredmény talán egy kritériumrendszer felállításával érhető el, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróságok számára az egységes értelmezést. Az egyik fontos szempont az idő. Az uniós polgár háztartásában töltött idő lényeges. Ez jelezheti az uniós polgár háztartásába való átmeneti vagy állandó beágyazottságot. De – az együtt lakó barátokhoz vagy testvérekhez képest – tényleg kell, hogy legyen egy elsődleges személy vagy a háztartás feje, aki uniós polgársággal rendelkező személy? Bárki tud bárki mással együttlakni, kölcsönösen egymás háztartásának tagjaként, ha egyikük uniós polgár? A másik fontos kritérium így a cél. Amennyiben egy unokatestvér valamely céllal – például egyetemi tanulmányok vagy gyermeknevelésben való segítség céljából – érkezik egy háztartásba, ami Írországban igen gyakori, a kapcsolat nem állandó, hanem külső tényezőktől függ, így a képzés időtartamától vagy azon időponttól, amikor a gyermek iskolaéretté válik. További kritérium lehet a szándék. Az uniós polgárnak állandó célja-e, hogy a háztartásába fogadjon – a háztartásában élőként – egy nem uniós polgárt, vagy csak átmeneti vagy feladattól függő ok áll a nem uniós polgár háztartásában élése mögött? Szintén fontos kritérium lehet az együttlakók közötti kapcsolat, legyen szó akár unokatestvérekről, barátokról vagy munkatársakról. Ki a domináns fél, az uniós polgár? Vagy a nem uniós polgár? A domináns alatt itt lehet azt érteni, hogy egy uniós polgár hatalmánál fogva a háztartásába fogad egy nem uniós polgárt. Kérheti-e ez az uniós polgár a nem uniós polgárt, hogy távozzon? Másrésztől közös házban vagy közös lakásban együttéléstről van szó, amelyek többsége éveig tarthat, mert ez mindkét félnek megfelel, ez azonban minden együttlakót a másik háztartásában élőként minősít, és milyen alapon? Végül javasolt egy olyan esetleges kritérium alkalmazása, hogy mivel az irányelv célja a szabad mozgás elősegítése, fel kell tenni a kérdést, hogy amennyiben S uniós polgárként Nagy-Britanniából Írországba távozik, ezt hogyan akadályozná az, hogy A nem megy vele? Amennyiben akadályoztatásra hivatkoznak, akkor az szexuális kapcsolat miatt van, amely esetleg másik jogi aspektuson, a „tartós, megfelelően igazolt kapcsolaton” alapul, amely kapcsolat élettársi viszonyoknak feleltethető meg és ezért a jelen ügyben nem releváns; vagy érzelmi kötelek miatt van (mennyire nehéz számukra a szakítás?); vagy valaminek az előkészítését szolgálja, és ha igen, miért, milyen okból és milyen időn belül?

### **Előterjesztett kérdések**

- 29 A Supreme Court (legfelsőbb bíróság) ezért az Európai Unió Bíróságának segítségét kéri, a következő kérdések előterjesztésével:

[omissis][A fent említett kérdések ismétlése]

[omissis] **[eredeti 14. o.]** [omissis]